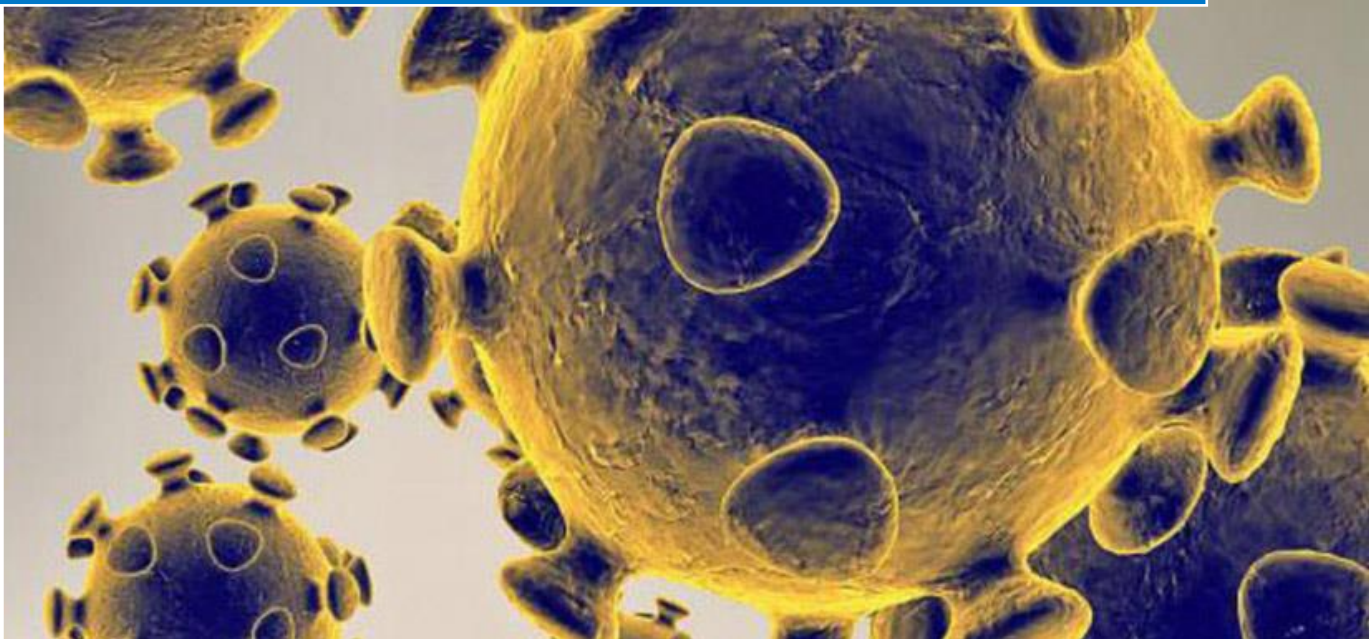

2020

Handleiding Hotspot 'Coronavirus'

Opgesteld door: Archiefinspecteurs van Delft, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland, C. in 't Veld-Janse, MA, A. Jassies, MA, in overleg met mr. drs. G.J.M. Blom, gemeentearchivaris.

Inhoud

Het coronavirus raakt ons allemaal	4
Wat doet het Stadsarchief Delft?	4
Wat kunt u als gemeente doen om belangrijke informatie vast te leggen?.....	6
Documentaire Informatie Voorziening	6
Algemeen.....	7
Bronnen.....	8
Bijlagen.....	9
Bijlage I	9

Het coronavirus raakt ons allemaal

Onwerkelijk en ongekend: de impact van het coronavirus is onvoorstelbaar groot. Overal ter wereld komt het dagelijks leven tot stilstand. Medische professionals draaien overuren en het einde is nog niet in zicht. Primair belang is uiteraard de gezondheidszorg, met name voor kwetsbare groepen. Tegelijkertijd is er het besef dat we in een uitzonderlijke periode leven. Van massaal thuiswerken en lesgeven aan huis tot online boodschappen doen, ontspanning en onderlinge communicatie: niet eerder was digitalisering zó belangrijk in alle facetten van ons leven. Dat maakt deze uitzonderlijke periode tot een hotspot die moet worden vastgelegd. In Nederland worden overheden opgeroepen door het onder andere het Netwerk Digitaal Erfgoed, de KB, het Nationaal Archief en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid om informatie vast te leggen met betrekking tot de crisis rondom het coronavirus.¹

Wat is dat, een hotspot?

Een hotspot is een gebeurtenis of kwestie die leidt tot een opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burgers of tussen burgers onderling. Het gaat dus om zaken die veel maatschappelijke beroering veroorzaken (bijvoorbeeld een ramp, een internationaal sportevenement, een politiek omstreden besluit).² Ook de impact op het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties valt hieronder.

Wat doet het Stadsarchief Delft?

De situatie die ontstaan is door het coronavirus is een mondiale aangelegenheid. Landelijk worden maatregelen genomen, maar ook per provincie en gemeente. Daarom is het van belang dat elke zorgdrager zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en voor zichzelf bepaalt welke informatie belangrijk of zelfs onmisbaar is voor een duidelijke weergave van het effect van een gebeurtenis of interactie op de plaatselijke samenleving, en deze informatie vervolgens van vernietiging uitzondert.

Hierbij is het niet de bedoeling dat er extra informatie wordt gecreëerd, maar het betreft hierbij het bewaren van informatie die normaliter voor vernietiging in aanmerking zou komen.

Doordat alle bij het Stadsarchief Delft (SAD) aangesloten zorgdragers zich in een vergelijkbare situatie bevinden kan er samengewerkt worden en hierbij kan er gebruik gemaakt worden van elkaars expertise. Naast de inspanning die door de zorgdrager geleverd wordt voor deze hotspot, zal het Stadsarchief Delft zelf ook actief bijdragen aan het verzamelen van belangrijke informatie. Denk hierbij aan het inventariseren van belangrijke lokale websites en de archivering hiervan, maar ook het actief acquireren van informatie met

¹ Netwerk Digitaal Erfgoed, "Digitale collectie Coronavirus in Nederland," <https://www.netwerkdigitaal erfgoed.nl/news/digitale-collectie-coronavirus-in-nederland/>.

² Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeenten en intergemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 2017, vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017.

betrekking tot deze hotspot. Dit doet het Stadsarchief Delft volgens het vastgestelde Collectieprofiel Stadsarchief Delft³.

Het Stadsarchief Delft ziet hier een ondersteunende taak voor zichzelf weggelegd, namelijk:

- het begeleiden van zorgdragers bij vraagstukken rondom de hotspot Coronavirus;
- het beheer van het archief nadat de zorgdrager dit heeft overgedragen aan het SAD.

³ Stadsarchief Delft, "Collectieprofiel," <https://www.stadsarchiefdelft.nl/wp-content/uploads/2018/10/collectieprofiel-2018.pdf>.

Wat kunt u als gemeente doen om belangrijke informatie vast te leggen?

Normaal gesproken worden hotspots achteraf aangemerkt door het Strategisch Informatie Overleg (SIO) of een speciaal ingerichte commissie, en vervolgens vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Deze 'Coronacrisis' heeft echter een dusdanig grote impact op de maatschappij dat deze periode overduidelijk als hotspot aan te merken is.

Stel daarom als zorgdrager het onderwerp 'coronavirus' zo spoedig mogelijk vast als hotspot. Dit betekent dat informatie die normaliter voor vernietiging in aanmerking zou komen, nu bewaard moet blijven. Het voorbereiden van het voorstel voor het vaststellen van een hotspot kan in een SIO gebeuren. In het geval er geen SIO bestaat binnen een gemeente mag een speciaal ingerichte commissie een hotspot vaststellen. De Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden adviseert dat hieraan deelnemen 'een archivaris, de secretaris of het hoofd DIV en een externe deskundige die het maatschappelijke belang vertegenwoordigt'.⁴

Gedurende de coronacrisis is het wellicht niet mogelijk het SIO of een dergelijke commissie fysiek bijeen te laten komen, maar wellicht is afstemming tussen deze partijen langs digitale weg mogelijk.

Het daadwerkelijk vaststellen van de hotspotlijst gebeurt door het bestuur van de zorgdrager, bij de gemeenten is dit het college van burgemeester en wethouders. Na het vaststellen van de hotspotlijst dient deze te worden gepubliceerd door de zorgdrager. Nogmaals; dit is de procedure in een 'normale situatie.'

Wanneer het een gemeente niet lukt om gedurende de 'Coronacrisis' een SIO of commissie bijeen te roepen, en het Coronavirus volgens de vastgelegde regels 'officieel' als hotspot aan te merken en te publiceren is dat zeker te begrijpen. Het SAD adviseert in dit geval de hotspot zo spoedig mogelijk op de officiële wijze vast te leggen als de situatie is genormaliseerd.

Richt in deze uitzonderlijke situatie de inspanning op de volgende aspecten zodat informatie over deze periode duurzaam wordt bewaard:

Documentaire Informatie Voorziening

- Geef in uw digitale systemen in de metadata aan wanneer het om Coronagerelateerde informatie gaat.
- Maak een overzicht of een informatieschema met welke informatie er is vastgelegd in de systemen.⁵

⁴ Vereniging Nederlandse Gemeenten, 'Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden,' https://vng.nl/files/vng/publicaties/2017/aido_handreiking_hotspot-monitor.05-10-2017.pdf.

⁵ Een voorbeeld hiervan is het vastleggen van informatie rondom MH17, zie : Nationaal Archief, 'Informatieoverzicht neerhalen vlucht MH17,' <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/informatieoverzicht-neerhalen-vlucht-mh17>.

- Leg zo mogelijk een digitaal dossier aan met informatie rondom corona. De medewerkers van DI(V) en het archief zien informatie voorbij komen die met de crisis te maken heeft. Zij moeten zich ervan bewust zijn dat deze informatie, die normaliter vernietigbaar is, nu voor bewaring in aanmerking moet komen.

Algemeen

- Roep medewerkers binnen uw gemeente op om vernietigbare informatie die direct te relateren is aan de hotspot Coronavirus te bewaren en bij DI(V) aan te leveren.
- Maak een analyse van het maatschappelijk veld en bekijk welke personen of instellingen een bijzondere rol hebben gespeeld in de Coronacrisis.

Aan de volgende soorten informatie kunt u denken:

- een feitenrelaas;
- directe gevolgen van het Coronavirus;
- maatregelen genomen door de gemeente, provincie of landelijk bestuur zoals steun aan ondernemers, kinderopvang, schoolsluiting, handhaving van maatregelen, correspondentie tussen ambtenaren onderling of met burgers, voorlichting vanuit de overheid, plaatselijke gevolgen voor de economie, sociale cohesie, etc.

In de bijlage kunt u een praktische handleiding vinden welke informatie via het MODEL DSP kan worden bewaard. Deze is door het bedrijf VHIC op 26 maart in een mailing verspreid via het forum Breednetwerk.⁶

Bij vragen kunt u altijd contact opnemen met de archiefinspectie van het Stadsarchief Delft, telefonisch of per email.

⁶ VHIC, 'Corona-crisis en de hotspot-monitor,' <https://i-navigator.bizzib.nl/nieuws2/123-model-dsp-gemeenten-corona-crisis-en-hotspot-monitor>.

Bronnen

Breed over de grenzen van informatie, netwerk voor de innovatieve informatienetwerker 'Mailbericht Corona-maatregelen en het gemeentelijk Model-DSP'

<http://www.breednetwerk.nl/forum/topics/mailbericht-corona-maatregelen-en-het-gemeentelijk-model-dsp>

Nationaal Archief. 'Informatieoverzicht neerhalen vlucht MH17.'

<https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/informatieoverzicht-neerhalen-vlucht-mh17>.

Netwerk Digitaal Erfgoed. "Digitale collectie Coronavirus in Nederland."

<https://www.netwerkdigitaalerfgoed.nl/news/digitale-collectie-coronavirus-in-nederland/>.

Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeenten en intergemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 2017, vastgesteld Staatscourant 38013, 6 juli 2017.

Stadsarchief Delft. "Collectieprofiel." <https://www.stadsarchiefdelft.nl/wp-content/uploads/2018/10/collectieprofiel-2018.pdf>.

Vereniging Nederlandse Gemeenten. 'Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden.' https://vng.nl/files/vng/publicaties/2017/aido_handreiking_hotspot-monitor.05-10-2017.pdf.

VHIC. 'Corona-crisis en de hotspot-monitor.' <https://i-navigator.bizzib.nl/nieuws2/123-model-dsp-gemeenten-corona-crisis-en-hotspot-monitor>

Bijlagen

Bijlage I

Op 26 maart heeft het bedrijf VHIC door een mailing via Breednetwerk een praktisch instrument vrijgegeven. Hierin staat per dag sinds 11 maart 2020 aangegeven wat de maatregelen van de overheid zijn omtrent het Coronavirus. Aangegeven is ook welke informatie in een Document Management Systeem kan worden vastgelegd. Dit mailbericht is als voorbeeld in deze handleiding opgenomen.

Hieronder kunt u de tekst van de mail van 26 maart 2020 vinden.

Informatie vanuit Breednetwerk

De afgelopen twee weken heeft het kabinet op grond van de Wet openbare gezondheid op advies van het RIVM meerdere maatregelen genomen om het coronavirus aan te pakken. Het gaat inmiddels om een breed scala aan maatregelen. In dit artikel beschrijven wij of en hoe er een relatie is tussen die *maatregelen en de werkprocessen uit het gemeentelijk Model-DSP*.

Zodra er meer maatregelen zullen worden genomen of bestaande maatregelen worden aangepast, die een relatie hebben met het Model-DSP, dan wordt dat geactualiseerd.

Dinsdag 11 maart 2020 nam het kabinet [aanvullende hygiënemaatregelen](#) naast de eerdere maatregelen om de handen goed te wassen, in de binnenkant van de elleboog te hoesten en niezen en papieren zakdoekjes te gebruiken:

Men dient geen handen meer te schudden

Men dient thuis te blijven bij verkoudheidsklanten of een verhoging tot 38 graden Celsius of wanneer iemand contact heeft gehad met een patiënt met het coronavirus of wanneer iemand in een gebied is geweest waar veel patiënten zijn met het nieuwe coronavirus.

VHIC: [Al de bovengenoemde maatregelen hebben geen directe relatie met werkprocessen uit het gemeentelijk Model-DSP.](#)

Vrijdag 12 maart 2020 heeft het kabinet de [volgende maatregelen](#) afgekondigd:

Bij klachten als neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts dient men thuis te blijven

Men dient zoveel mogelijk thuis te werken of de werktijden te spreiden

Men dient bezoek aan kwetsbare personen te beperken

Bijeenkomsten met meer dan 100 personen in heel Nederland dienen te worden afgelast en publieke locaties zoals musea, concertzalen, theaters, sportclubs en sportwedstrijden dienen te worden gesloten.

Hogeschole en universiteiten dienen onderwijs online aan te bieden

Scholen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs en kinderopvang bleven vooralsnog open

VHIC: Al de bovengenoemde maatregelen hebben geen directe relatie met werkprocessen uit het gemeentelijk Model-DSP.

Zondag **15 maart 2020** heeft het kabinet [aanvullende maatregelen](#) genomen:
Scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo en kinderdagverblijven dienen te sluiten vanaf maandag 16 maart tot en met maandag 6 april
Docenten dienen onderwijs op afstand te organiseren voor kinderen die thuiszitten, met prioriteit voor eindexamenleerlingen in het voortgezet onderwijs en het mbo.

VHIC: Dit staat los van de werkprocessen van het gemeentelijk Model-DSP.

Voor kinderen van ouders die een cruciaal beroep vervullen (zoals de zorg, politie, openbaar vervoer of brandweer) is kosteloze opvang in de school en het kinderdagverblijf beschikbaar, zodat de ouders kunnen blijven werken.

VHIC: Dit wordt vooral opgepakt door scholen en kinderdagverblijven. Registreer wanneer de gemeente hier een coördinerende functie in vervult de betreffende informatie onder het generieke werkproces **B0700 Projectmanagement uitvoering**.

Eet- en drinkgelegenheden (hotels uitgezonderd) dienen te sluiten vanaf zondag 15 maart 18:00 tot en met maandag 6 april

Aanvulling 16 maart 16:00: Bezorgen en afhalen blijft mogelijk.

Sport- en fitnessclubs, sauna's, sexclubs en coffeeshops dienen te sluiten vanaf zondag 15 maart 18:00 tot en met maandag 6 april

Aanvulling 16 maart 18:48: Coffeeshops kunnen openblijven voor bestellingen die afgehaald worden.

Iedereen dient waar mogelijk 1,5 meter afstand van elkaar te bewaren

VHIC: De bovengenoemde drie maatregelen staan los van het gemeentelijk Model-DSP.

Dinsdag **17 maart 2020** heeft het kabinet de volgende [economische maatregelen](#) genomen:

Instellen tijdelijke regeling tegemoetkoming loonkosten (ministerie van SZW)
Ondernemers die een omzetverlies verwachten vanaf 1 maart van minimaal 20% kunnen bij het UWV voor een periode van drie maanden een tegemoetkoming in de loonkosten aanvragen van maximaal 90% van de loonsom. Dit heeft wel als voorwaarde dat er geen personeel ontslagen mag worden om bedrijfseconomische redenen tijdens de subsidieperiode.

VHIC: Dit staat los van het gemeentelijk Model-DSP.

Extra ondersteuning zelfstandige ondernemers (ministerie van SWZ en gemeenten)
Op grond van een tijdelijke, versoepelde bijstandsregeling kunnen zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers, ondersteund worden, zodat zij hun bedrijf kunnen voortzetten. De gemeenten voeren dit uit. Zelfstandigen kunnen voor een periode van

drie maanden via een versnelde procedure aanvullende inkomensondersteuning krijgen voor levensonderhoud. Het inkomen wordt aangevuld tot het sociaal minimum en hoeft niet te worden terugbetaald. Er zal tijdelijk geen sprake zijn van een vermogens- of partnertoets. Op grond van deze tijdelijke regeling kan de ondersteuning ook in de vorm van een lening voor bedrijfskapitaal tegen een verlaagd rentepercentage plaatsvinden.

VHIC: Registreer aanvragen voor deze extra ondersteuning onder het werkproces **B1601 BBZ aanvraag**. Op grond van deze tijdelijke regeling zal voor deze nieuwe aanvragen de levensvatbaarheidsonderzoek voor de onderneming niet worden uitgevoerd (werkproces **B0999 BBZ onderzoek levensvatbaarheid startende onderneming of beroep**).

Zodra meer bekend wordt over hoe de BBZ in detail zal worden verruimd, zullen wij de gevolgen voor de in het Model-DSP aanwezige werkprocessen toelichten.

Versoepeling uitstel van betaling belasting en verlaging boetes (Belastingdienst)

Getroffen ondernemers kunnen eenvoudiger uitstel van belasting aanvragen. De Belastingdienst stopt de invorderingen dan direct. Dit geldt voor de inkomsten-, vennootschaps-, loon- en omzetbelastingen (btw). Eventuele verzuimboetes voor het niet op tijd betalen, hoeven niet te worden betaald. Het is bovendien niet nodig meteen bewijsmateriaal mee te sturen. Daar krijgt de ondernemer langer de tijd voor. De invorderingsrente die normaal gesproken ingaat na het verstrijken van de betalingstermijn wordt tijdelijk verlaagd van 4% naar bijna 0%. Dit geldt voor alle belastingschulden. Ook het tarief van de belastingrente gaat tijdelijk naar bijna 0%. Deze verlaging zal gelden voor alle belastingen waarvoor belastingrente geldt. Het kabinet zal de belastingrente zo snel mogelijk aanpassen.

VHIC: Dit heeft niet direct een relatie met de werkprocessen uit het Model-DSP, ware het niet dat wij in de praktijk zien dat ook veel gemeenten ondernemers en zzp'ers uitstel van betaling verlenen van de gemeentelijke belastingen. Registreer aanvragen voor deze regeling onder het werkproces **B0391 Invorderingsregeling gemeentelijke belastingen**.

Verruiming regeling Garantie Ondernemersfinanciering (ministerie van EZK)

Ondernemingen die problemen ondervinden bij het verkrijgen van bankleningen en bankgaranties kunnen gebruik maken van de Garantie Ondernemersfinanciering-regeling (GO). Het kabinet verhoogt het garantieplafond van de GO-regeling te verhogen van 400 miljoen naar 1,5 miljard euro. Met de GO helpt EZK zowel het MKB als grote ondernemingen door middel van een 50% garantie op bankleningen en bankgaranties, (minimaal 1,5 miljoen - maximaal 50 miljoen euro per onderneming). Het maximum per onderneming wordt tijdelijk verruimd naar 150 miljoen euro. Het Kabinet committeert zich om alle garantieruimte te verstrekken die nodig is.

VHIC: Dit staat los van het gemeentelijk Model-DSP.

Rentekorting kleine ondernemers op microkredieten Qredits (ministerie van EZK)

Een grote groep kleine en startende ondernemers, die via de bank moeilijk aan financiering kunnen komen, zoals ondernemers in de horeca, detailhandel, persoonlijke verzorging, de bouw en zakelijke dienstverlening, kunnen bij Qredits microkredieten

afnemen. Die ondernemers die geraakt worden door de coronaproblematiek krijgen voor een periode van 6 maanden uitstel van aflossing aangeboden en de rente wordt tijdens deze periode automatisch verlaagd naar 2%.

VHIC: Dit staat los van het gemeentelijk Model-DSP.

Tijdelijk borgstelling voor land- en tuinbouwbedrijven (ministerie van LNV)

Land- en tuinbouwbedrijven krijgen de mogelijkheid om kredieten voor werkkapitaal aan te gaan waar het kabinet borg voor staat. Dit betreft een aanpassing van de Borgstelling MKB-Landbouwkredieten (BL) die geldt per 18 maart 2020.

VHIC: Dit staat los van het gemeentelijk Model-DSP.

Overleggen over toeristenbelasting (Rijk/gemeenten) en cultuursector

Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting. Ook is het Rijk met de cultuursector in overleg om te kunnen aansluiten bij generieke maatregelen en eventuele verbijzondering indien dat nodig is.

VHIC: Wij zullen in de gaten houden wat de uitkomst zal zijn van het overleg met de VNG om de gevolgen te bepalen voor het werkproces **B0399 Toeristenbelastingen**. Dit waarschijnlijk zal geen gevolgen hebben voor het werkproces **BI606**

Watertoeristenbelastingen, omdat deze belasting niet geheven wordt aan ondernemers maar vooral aan personen die niet als ingezetene van de gemeente in BRP zijn ingeschreven die verblijf houden op een vaartuig dat aanwezig is in de wateren binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook.

Compensatieregeling getroffen sectoren (ministerie van EZK)

Een aantal sectoren worden in het bijzonder getroffen door de gezondheidsmaatregelen van het kabinet, zoals de verplichte sluiting van alle horeca en de annuleringen in de reisbranche. Deze sectoren kunnen de inkomsten moeilijk inhalen wanneer het coronavirus achter de rug is. Het kabinet werkt aan een compensatieregeling met passende maatregelen voor bedrijven in deze sectoren. Deze zal met spoed worden voorgelegd aan de Europese Commissie voor de beoordeling op (geoorloofde) staatssteun.

VHIC: Dit staat los van het gemeentelijk Model-DSP.

Maandag **23 maart 2020** heeft het kabinet [nieuwe maatregelen genomen en bestaande maatregelen aangescherpt](#).

Omdat het om een groot pakket aan maatregelen gaat, voert het te ver om deze hier allemaal te behandelen. Vanaf nu beperken wij ons hier tot die maatregelen die een directe relatie hebben met de werkprocessen uit het gemeentelijk Model-DSP:

Alle evenementen met een vergunnings- en meldplicht zijn verboden tot 1 juni 2020.

VHIC: Dit betekent dat gemeenten voor deze perioden geen evenementenvergunningen

(werkproces **B0056**) zal toekennen, geen evenementmeldingen zal accepteren (werkproces **B1476**) en zelf geen evenementen zoals Koningsdag of Bevrijdingsdag zal organiseren (werkproces **B1086**).

Voor demonstraties geldt een ander wettelijk kader en hiervoor blijft de reguliere procedure van kracht.

VHIC: Er kunnen dus nog wel meldingen binnenkomen die vallen onder werkproces **B0052 Demonstratie melding** en de burgemeester is op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties bevoegd om voorschriften en beperkingen stellen aan een betoging of deze verbieden.

Burgemeesters kunnen gebieden aanwijzen waar groepsvorming verboden is. Het kan gaan om parken, stranden of wijken. Bij groepen van 3 of meer die geen anderhalve meter afstand houden, wordt gehandhaafd. Personen in hetzelfde huishouden, zoals gezinnen, en kinderen zijn hiervan uitgezonderd.

VHIC: Registreer dit onder het generieke werkproces **B1703 Aanwijzingsbesluit opstelling**. Op het moment dat de burgemeester deze aanwijzing zal intrekken kan dit worden geregistreerd onder het generieke werkproces **B1765 Aanwijzingsbesluit intrekking**.

Gebruik hiervoor niet werkproces **B1331 Groepsverbod oplegging**, want dit is een verbod dat de burgemeester oplegt aan één specifieke ordeverstoorder. Ook het werkproces **B1607 Samenscholingsverbod instelling** is hier niet voor te gebruiken, omdat in dat geval de burgemeester het verbod oplegt aan een groep personen die in een gebied overlast veroorzaken of zich schuldig maken aan criminaliteit.

Voor de handhaving van dit aanwijzingsbesluit kan gebruikt gemaakt worden van werkproces **B1093 Handhaving door gemeente**.

Het lijkt erop dat dit verbod opgenomen gaat worden in de noodverordeningen die de voorzitters van de veiligheidsregio's aannemen. Zodra hier meer bekend over is, vullen we dat hier aan.

De bestaande maatregelen wil de overheid ook beter kunnen handhaven. Daarom krijgen burgemeesters de mogelijkheid om via een noodverordening makkelijker en sneller op te kunnen treden. Burgemeesters kunnen specifieke locaties sluiten, zoals parken, stranden en campings. Er kunnen ook boetes worden opgelegd.

VHIC: Het model-DSP kent hiervoor het werkproces **B1525 Noodverordening opstelling**. Indien het kabinet nog extra maatregelen zal nemen die een plek moeten krijgen in de noodverordening, registreer dat dan onder het werkproces **B1351 Verordening aanpassing**. En op het moment het kabinet de maatregelen intrekt, kan dit met behulp van het werkproces **B1352 Verordening intrekking** worden vastgelegd.

De praktijk is momenteel dat de noodverordening wordt vastgesteld door de voorzitter van elke veiligheidsregio. De aanvullende maatregelen die het kabinet 23 maart heeft gepresenteerd worden momenteel verwerkt in een aanpassing van de model-(nood)verordening. Zodra die gereed is, zullen de burgemeesters van de veiligheidsregio's deze aannemen. Premier Rutte heeft aangegeven dat er in ieder geval op regioniveau

ruimte blijft voor lokale invulling door burgemeesters.

Er zal zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. De strafrechtelijke handhaving vindt plaats op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht waarin het overtreden van een noodverordening strafbaar is gesteld. Indien er bestuursrechtelijk wordt gehandhaafd dient dat geregistreerd te worden onder het werkproces **BI093 Handhaving door gemeente**. Indien een aangewezen toezichthouder of een BOA een overtreding heeft geconstateerd en eventueel een waarschuwing heeft gegeven, kan de voorzitter van de veiligheidsregio of de lokale burgemeester bestuursdwang toepassen of een last onder dwangsom opleggen. Er kan zelfs over worden gegaan tot spoedeisende bestuursdwang.

Woensdag **26 maart 2020** maakt het kabinet bekend dat zij dinsdag 31 maart zullen bekijken hoe het verder zal gaan met de strenge maatregelen na 6 april.